

OBC ORQUESTRA SIMFÒNICA
DE BARCELONA
I NACIONAL DE CATALUNYA

NÚM.
5

25, 26 i 27 | OCTUBRE 2019
SALA 1 PAU CASALS

2019_2020

**STABAT MATER
DE ROSSINI
MOZART 25**

L'AUDITORI auditori.cat
obc.cat

L'OBC va ser fundada per l'Ajuntament de Barcelona el 1944, consolidant el projecte de l'Orquestra Pau Casals (1920-1937) que la Guerra Civil va interrompre. Avui dia, oberta al món, compromesa amb la societat i mantenint el seu esperit original, té especial cura dels nostres artistes i del nostre patrimoni i té com a missió divulgar la música simfònica principalment des del segle XIX a la creació actual. Té la seu a L'Auditori, on interpreta 24 programes de temporada a més d'altres concerts que acosten la música d'orquestra a la ciutadania. També es presenta a llocs emblemàtics com la Plaça de la Catedral, la platja de la Barceloneta o la Sagrada Família i ha realitzat gires per Europa, Àsia i els EUA, actuant a sales com Musikverein, Wiener Konzerthaus, Concertgebouw, Royal Albert Hall, Kennedy Center o Carnegie Hall.

El primer director titular va ser Eduard Toldrà, i actualment ho és Kazushi Ono. Altres titulars han estat Rafael Ferrer, Antoni Ros Marbà, Salvador Mas, Franz-Paul Decker, Luis Antonio García Navarro, Lawrence Foster, Ernest Martínez Izquierdo, Pablo González i Eiji Oue. També ha estat dirigida per Sergiu Celibidache, Valeri Gergiev, Christopher Hogwood, Elisha Inbal, Kent Nagano, Simone Young, Emmanuel Krivine, Jesús López Cobos, Marc Minkowski, Michel Plasson, Mstislav Rostropòvitch o Leonard Slatkin i entre els solistes convidats destaquen Lang Lang, Janine Jansen, Daniel Barenboim, Anne-Sophie Mutter, Isaac Stern, Radu Lupu, Frank Peter Zimmermann, Arcadi Volodos, Plácido Domingo, Montserrat Caballé, Teresa Berganza, Alicia de Larrocha, Pinchas Zukerman, Martha Argerich, Joshua Bell, Viktoria Mullova...

PRIMERS VIOLINS Vlad Stanculeasa, concertino / Cristian Chivu, concertino associat / Raül García, assistent concertino / María José Aznar / Sarah Bels / Walter Ebenberger / Ana Isabel Galán / Natalia Mediavilla / Katia Novell / María Pilar Pérez / Anca Ratiu / Jordi Salicrú **SEGONS VIOLINS** Alexandra Presaizen, solista / Emil Bolozan, assistent / María José Balaguer / Jana Brauninger / Patricia Bronisz / Mireia Llorens / Melita Murgea / Antoni Peña / Josep Maria Plana / Robert Tomàs / Frédéric Descargues* / Gabriel Graells* **VIOLES** Lander Echevarría*, solista invitat / Josephine Fitzpatrick, assistent / David Derrico / Franck Heudiard / Christine de Lacoste / Sophie Lasnet / Michel Millet / Miquel Serrahima / Jennifer Stahl / Andreas Süßmayr **VIOLONCELS** José Mor, solista / Miguel Jiménez*, solista invitat / Olga Manescu, assistent / Núria Calvo / Lourdes Duño / Vincent Ellegiers / Jean-Baptiste Texier **CONTRABAIXOS** Christoph Rahn, solista / Dmitri Smyshlyaev, assistent / Jonathan Camps / Apostol Kosev / Josep Mensa / Matthew Nelson / Albert Prat **FLAUTES** Beatriz Cambrils / Clara Giner* / Christian Farroni, assistent / Ricardo Borrull, flautí **OBOÈS** Disa English, solista / José Juan Pardo / Dolores Chiralt, assistent / Molly Judson, corn anglès **CLARINETS** Larry Passin, solista / Francesc Navarro / Josep Fuster, assistent i clarinet en Mi b / Alfons Reverté, clarinet baix **FAGOTS** Silvia Coricelli, solista / Noé Cantú / Thomas Greaves, assistent / Slawomir Krzysmalski, contrafagot **TROMPES** Juan Manuel Gómez, solista / Joan Aragó / David Bonet / Juan Conrado García, assistent solista / José Antonio Soria* **TROMPETES** Mireia Farrés, solista / Adrián Moscardó / Angel Serrano, assistent **TROMBONS** Eusebio Sáez, solista / Vicent Pérez / Antoni Duran* / Gaspar Montesinos, assistent / Raul García, trombó baix / Miguel Martí*, trombó baix **TIMPANI** Juan Antonio Martín* **PERCUSSIÓ** Joan Marc Pino, assistent / Juan Francisco Ruiz / Ignasi Vila **ARPA** Magdalena Barrera, solista **ENCARREGAT D'ORQUESTRA** Walter Ebenberger **RESPONSABLE DE DOCUMENTACIÓ MUSICAL** Begoña Pérez **RESPONSABLE TÈCNIC** Ignasi Valero **PERSONAL D'ESCENA** Joan Luis / Luis Hernández*

* col·laborador

NÚM. 5

STABAT MATER DE ROSSINI MOZART 25

OCTUBRE 2019

Divendres 25 | 20 h

Dissabte 26 | 19 h

Diumenge 27 | 11 h

Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya (OBC)
Rinaldo Alessandrini director | **Marta Mathéu** soprano
Marianne Beate Kielland mezzosoprano | **Enea Scala** tenor
Riccardo Zanellato baix | **Cor Madrigal**

1 WOLFGANG AMADEUS MOZART 20'
Salzburg 1756 - Viena 1791
Simfonia núm. 25 en Sol menor, KV 183 (1773)
Allegro con brio
Andante
Menuetto
Allegro

PAUSA 20'

2 GIOACHINO ROSSINI 62'
Pesaro 1792 - Passy, París 1868
Stabat Mater (1841)
1. **Introducció (solistes i cor)** *Stabat Mater dolorosa...*
2. **Ària (tenor)** *Cujus animam gementem...*
3. **Duet (dues sopranos)** *Qui est homo qui non fleret...*
4. **Ària (baix)** *Pro peccatis suae gentis...*
5. **Cor i recitatiu (baix)** *Eia mater fons amoris...*
6. **Quartet** *Sancta mater istud agas...*
7. **Cavatina (segona soprano)** *Fac ut portem Christi mortem...*
8. **Ària (primera soprano i cor)** *Inflammatus et accensus...*
9. **Quartet** *Quando corpus morietur...*
10. **Final (solistes i cor)** *In sempiterna saecula, amen...*

Agraïem que apagueu els mòbils, desactiveu les alarmes sonores i contingueu els estossecs. Un mocador redueix notablement el soroll.

L'Auditori és un consorci de

Ajuntament de Barcelona

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Mitjans patrocinadors

El temps i la durada del concert són aproximats

Comenta aquest concert amb #laiditori #obc

per **Pere-Albert Balcells**

Mozart i Rossini, dos compositors associats sovint a una música lluminosa i alegre, mostren avui una cara del seu art menys coneguda i més fosca: la de l'agitació preromàntica de l'*Sturm und Drang* i la del fervent *pathos* religiós del Romanticisme.

Entre les més de 50 simfonies de Mozart, la **Simfonia núm. 25 en Sol menor, K. 183** constitueix una notòria singularitat, ja que és una de les tres úniques escrites en modalitat menor. L'ús expressiu que fa aquí Mozart d'aquesta modalitat, unit a la data de composició (1773), situa l'obra en l'òrbita de l'*Sturm und Drang* (Tempesta i Impuls), el moviment preromàntic que va afectar la literatura i la música alemanya a la dècada dels setanta del segle XVIII. Haydn en va ser un dels exponents. La major part de les seves obres en to menor s'acumulen en aquest període. A la simfonia de Mozart, l'agitació tempestuosa pròpia de l'*Sturm und Drang* afecta especialment el primer i l'últim moviment, tots dos en Sol menor. L'*Andante* en Mi bemoll major, en canvi, desplega un lament de vena ingènua, proper al que exhalarà tretze anys més tard el personatge de Barbarina en començar el quart acte de *Les noces de Figaro*. I, al tercer temps, hi podem viure el contrast entre la seriositat del minuet, que recupera la foscor del Sol menor, ara rítmicament voluntariosa, i el trio en Sol major, un veritable miratge de beatitud que somriu en la incandescència tímbrica dels instruments de vent.

L'any 1831, de viatge per Espanya, Rossini va rebre del prelat Antonio Varela l'encàrrec de compondre un ***Stabat Mater***. Rossini va començar l'obra, però per problemes de salut no la va poder acabar, i va demanar al seu amic Giovanni Tadolini que la completés. Aquesta primera versió va ser presentada a Varela com a obra exclusivament de Rossini, i es va estrenar l'any 1833 a la capella San Felipe el Real de Madrid. Més tard, Rossini va prescindir de les parts escrites per Tadolini i va completar ell mateix l'obra. Aquesta versió definitiva es va estrenar a París el 1842.

L'*Stabat Mater* gaudia ja d'una llarga tradició entre els compositors. La primera musicalització del seu text es remunta a l'edat mitjana. A partir del segle IX, el cant gregorià va anar afegint les anomenades *seqüències* al repertori tradicional. Eren melodies noves amb estructures musicals pròpies, que es van integrar a la litúrgia en quantitats creixents fins que, al segle XVI, el concili de Trento en va reduir dràsticament el nombre. L'*Stabat Mater* va ser una de les seqüències suprimides, però va ser readmesa més tard, l'any 1727. Durant el Renaixement, el barroc i el classicisme, diversos compositors en van fer musicalitzacions. La de Pergolesi, escrita l'any 1736, és potser avui la més coneguda.

Les paraules de l'*Stabat Mater*, atribuïdes al papa Innocenci III (1161-1216) o al monjo franciscà Jacopone da Todi (mort el 1306), descriuen el sofriment de la Mare de Déu al peu de la creu i conviden a participar d'aquest dolor. El poema està format per 20 estrofes de tres versos cadascuna. La versió gregoriana agrupava aquestes estrofes de dues en dues (segons l'estructura de la seqüència, la melodia de la primera estrofa era la mateixa que la de la segona; la de la tercera era la mateixa que la de la quarta, i així successivament). Rossini va agrupar les estrofes de forma lliure, en funció de les pròpies intencions expressives.

L'esperit operístic de l'estil rossinià impregna tota l'obra. A la primera estrofa, sotmesa a les foscors d'un tenebrisme coreogràfic, cor i solistes clamen, gemeguen i sospiren amb una gran suggestió escènica. A les tres estrofes següents, el tenor desplega un vocalisme de bravura no basat en la velocitat, però sí en la potència toràcica i en l'amplada de registre. Soprano i *mezzosoprano* impregnen les estrofes cinquena i sisena amb la calidesa tímbrica de la seva aflicció i amb una compassiva harmonia empàtica. A les estrofes setena i vuitena, que parlen dels pecats de la humanitat, el baix adverteix amb una filípica severament recolzada en un ritme puntejat händelià d'òpera tràgica, que a les mans de Rossini pren un fort regust preverdià. Les estrofes novena i desena remetent, en canvi, a l'edat mitjana: a la novena, l'uníson coral homenatja el cant gregorià, i a la desena, l'alternança baix-coral suggereix un responsori que accentua la intenció alligadora general de l'obra. Rossini assigna les estrofes 11-15 a un llarg quartet en què tenor, soprano, baix i *mezzosoprano* van entrant successivament sobre una palpitació a contratemps de les cordes, un batec tan discret com gairebé omnipresent, que ens fa arribar l'ansia sol·lícita amb què les veus demanen a la Mare de Déu que comparteixi amb elles el seu dolor. A les estrofes 16 i 17, és la *mezzosoprano* qui esgota els límits del seu registre quan, en un estat d'intens *pathos* devocional, acaba demanant a la Mare de Déu que l'ajudi a embriagar-se amb la creu i amb la sang del fill. Les estrofes 18 i 19, que al·ludeixen a les flames de l'infern i al judici final, desencadenen una bramadissa orquestral feta de sarcàstics embats rítmics als metalls i de trèmolos a les cordes, que ens situa de ple dins l'atmosfera apocalíptica d'un *confutatis* de rèquiem. I a l'última estrofa, el quartet solista demana a Crist la salvació en un prec temorosaament murmurat i alhora ofegadament clamorós. Tot desemboca en la doble fuga final de l'*Amén*, en què l'anhel d'eternitat palpita en un *staccato* coral amarat d'urgència febril.

RINALDO ALESSANDRINI

És director d'orquestra, clavicèmbalista, organista i fortepianista, a més de fundador i director de l'ensemble de música antiga Concerto Italiano, amb qui ha interpretat programes italians dels segles XVII i XVIII, demostrant un coneixement profund i una gran estima cap al repertori del seu país d'origen.

Treballa habitualment com a director d'orquestra i ofereix recitals de clavicèmbal, orgue i fortepiano. Ha dirigit orquestres com l'Orquestra Simfònica Ciudad de Granada, l'Orquestra Simfònica de Detroit, l'Orquestra de Cambra Escocesa, l'Orquestra de l'Age of Enlightenment, Freiburger Barockorchester, Orquestra del Teatre de La Monnaie, Orquestra Simfònica de Stavanger, Orquestra de la Ràdio Danesa, Orquestra Filharmònica Royal Liverpool, Orquestra Simfònica de Melbourne, Orquestra Simfònica de Washington, Orchestre National du Capitole de Toulouse, Orquestra Simfònica San Francisco, Orquestra del Teatro La Fenice, Orquestra Filharmònica de Bergen i Deutsches Symphonie Orchester Berlín.

fotografia © Michal Novak

MARTA MATHÉU

Gràcies a la seva sòlida formació musical com a pianista, organista i cantant, aborda les principals obres i rols de l'òpera, l'oratori i el lied, tot alternant el repertori de música antiga amb el repertori clàssic, romàntic i contemporani. Ha actuat en els escenaris més importants del món sota la direcció de mestres tan destacats com G. Dudamel, V. P. Pérez o J. Savall. Juntament amb el pianista Albert Guinovart ha assolit èxits notables de crítica i públic. En òpera, darrerament ha participat en les produccions de *Les noces de Figaro* i *Goyescas* d'Amics de l'Òpera de Sabadell. Entre els seus mestres hi ha A. L. Chova, M. Caballé, E. Obraztsova i W. Rieger. Mathéu va guanyar el Premi del Públic i el Premi al millor intèrpret de Mozart del Concurs Francesc Viñas 2008, entre d'altres. També ha obtingut el premi del Concurs Permanent de Joventuts Musicals d'Espanya, i els premis dels concursos internacionals Manuel Ausensi i Montserrat Caballé.

fotografia © Lena Lahti

MARIANNE BEATE KIELLAND

Marianne Beate Kielland s'ha convertit en una de les cantants més famoses d'Escandinàvia. Va iniciar la seva carrera com a membre de l'ensemble Staatsoper Hannover i des de llavors no ha parat de treballar amb les principals orquestres i altres conjunts. La seva versatilitat abraça un ampli repertori que inclou el segle XVII, el clàssic, el romàntic i la música contemporània.

Entre les seves aparicions més recents hi trobem *La Passió segons sant Mateu* amb la BBC Philharmonic al Festival Pàques d'Aix-en-Provence, *Missa Solemnis* de Beethoven amb la Simfònica de Singapur dirigida per M. Suzuki, o la *Simfonia núm. 2* i *Das Lied von der Erde* de Mahler amb la Simfònica de Viena i la Mahler Chamber Orchestra. Ha treballat també amb reconeguts directors d'orquestra com F. Biondi, T. Dausgaard, P. Herreweghe i M. Honeck. Ha enregistrat més de 40 discs i ha estat nominada als premis Grammy.

ENEA SCALA

Aquest tenor sicilià d'excel·lents aptituds escèniques i repertori versàtil, és tot un referent del bel canto. Va debutar a Bolonya l'any 2006 i, a partir de llavors ha interpretat des de Mozart fins a Rossini, i papers principals en òperes de Verdi.

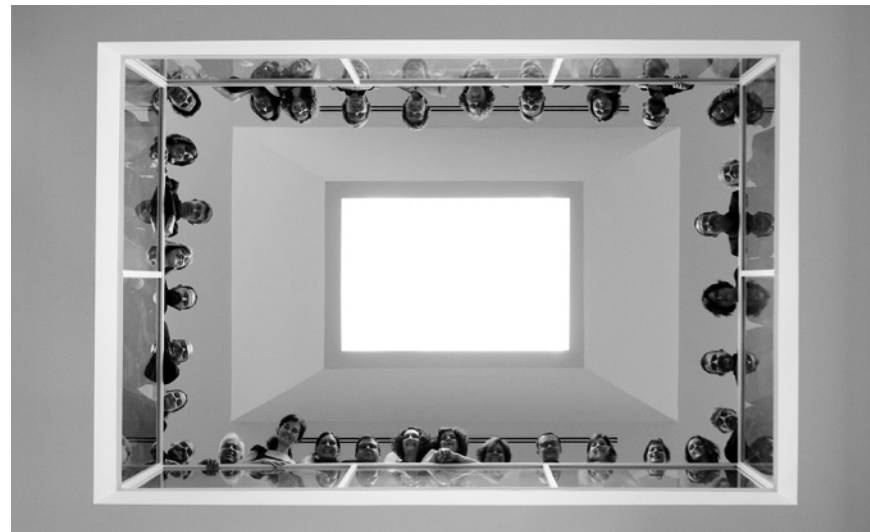
Ha cantat en molts dels escenaris més importants d'Europa com el Teatre dels Camps Elisis de París o la Royal Opera House i el Barbican Centre de Londres, així com també a Moscou o Toronto, per citar-ne només alguns. Ha col·laborat amb nombrosos directors d'orquestra de renom i amb prestigiosos directors d'escena.

Entre els seus compromisos recents i futurs hi ha *Chant sur la mort* de Haydn, amb la l'Orquestra Simfònica de Chicago dirigida per Muti, *Carmina Burana*, amb l'Orchestre National du Capitole de Toulouse, els papers de protagonista a *Otello*, de Rossini, a Frankfurt, i a *Les contes d'Hoffmann*, al Teatre de la Monnaie, entre molts altres.

RICCARDO ZANELLATO

Guanyador del premi Oscar de la Lírica el 2019, Zanellato és un intèrpret de referència per als papers de baix més importants. Convidat habitual de Riccardo Muti en moltes produccions a l'Òpera de Roma, com ara *Iphigénie en Aulide*, *Moïse et pharaon*, *Macbeth*, *Nabucco*, *Simon Boccanegra*, entre d'altres, col·labora amb institucions com La Scala de Milà, el Festival Verdi i el Teatro Regio de Parma, l'Arena de Verona, el Palau de les Arts Reina Sofia de València, el Liceu de Barcelona, De Nederlandse Opera d'Amsterdam, La Fenice de Venècia, el Teatre de San Carlo de Nàpols, l'Opernhaus de Zuric, el Teatro del Maggio Musicale Fiorentino, l'Accademia Nazionale di Santa Cecilia, la Chicago Symphony Orchestra, l'Òpera National de París o la Royal Opera House de Londres, entre d'altres. Ha treballat amb directors d'orquestra com Claudio i Roberto Abbado, Riccardo Chailly i Riccardo Muti i amb directors d'escena com De Ana, Pier'Alli, Vick, Wilson.

COR MADRIGAL

Pere Lluís Biosca, direcció

Va ser fundat per Manuel Cabero el 1951 i fins l'agost del 2019 el va dirigir Mireia Barrera. Des del passat mes de setembre el director titular és Pere Lluís Biosca. El cor mostra predilecció pel repertori dels segles XX i XXI, amb un interès especial en els autors catalans. Paral·lelament, manté una important activitat simfònica, principalment en col·laboració amb l'OBC, havent estat cor adscrit de l'Auditori i l'Orquestra. Ha estat dirigit per grans batutes com Celibidache, Frühbeck de Burgos, Gergiev, King, Pinnock, o Rostropovitx. El 1962 va cantar en l'estrena mundial d'Atlàntida de Falla.

Recentment ha treballat amb orquestres com la Mariinsky, National de Lille, Sttatskapelle Weimar o Nacional d'Hongria, i ha col·laborat en diverses òperes amb el Liceu. Cal destacar el seu enregistrament amb música de Joaquim Homs. Ha col·laborat amb l'artista Perejaume i del 2011 al 2014 va realitzar una residència artística a l'Auditori de Vilafranca. Compta amb la col·laboració del Departament de Cultura.

QUE NO PARI LA MÚSICA!

Segueix gaudint de la música després del concert. Et proposem enregistraments de referència i llistes de reproducció imprescindibles.

Ⓢ Gioachino Rossini: *Stabat Mater*

CD Moltes i molt variades són les gravacions existents de l'*Stabat Mater* rossinià. Un oratori que va revolucionar per aproximar-se a l'òpera sense complexos i que troba en aquesta versió la lluminosa veu de la soprano aragonesa Pilar Lorengar i el sempre impecable Luciano Pavarotti. Els acompanyen la London Symphony Orchestra amb la direcció d'István Kertész.

P. Lorengar, Y. Minton, L. Pavarotti, H. Sotin, Chorus of the London Symphony Orchestra, London Symphony Orchestra, I. Kertész, Decca

Ⓢ Gioachino Rossini: *Petite Messe Solennelle*

CD Rossini va escriure aquesta deliciosa missa als darrers anys de la seva vida. Ens trobem novament davant d'un llenguatge que escapa de l'estrictament litúrgic i que presenta pàgines realment sublimes. Us proposem aquesta versió que compta amb artistes tan estimats pel públic de L'Auditori com la soprano Julia Lezhneva, la contralt Delphine Galou i el director Ottavio Dantone.

J. Lezhneva, D. Galou, M. Spyres, A. Vinogradov, Accentus, Orchestre de Chambre de Paris, Naïve

Escolta la *playlist* d'aquest concert:

EL MUSEU DE LA MÚSICA ET DESCOBREIX...

Òpera en sis cordes

Abans de l'enregistrament sonor industrial la música circulava en forma de còpies i transcripcions. Les melodies d'òpera es van convertir en una font inesgotable de fantasies, simfonies i rapsòdies, obres de format relativament lliure pensades per a instrument sol com el piano o la guitarra. Les transcripcions es van convertir en un gènere en si mateix, amb gran èxit entre els solistes virtuoses a partir del segle XIX i tant improvisades com escrites. El document FA293 de l'Arxiu Històric del Museu és una simfonia per a guitarra basada en les melodies més conegudes de l'òpera de Rossini *La Cenerentola*.

barcelona.cat/museumusica

Entrada gratuïta per als abonats de l'OBC i amb l'entrada del concert de L'Auditori.

Més informació:

iber:Camera

Karl Heinz-Steffens

Novena de Beethoven

Orquestra de l'Òpera de Praga
Karl-Heinz Steffens, director i clarinet
Orfeó Donostiarra

Mozart, *Concert per a clarinet, en la major, K. 622*
Beethoven, *Simfonia núm. 9, en re menor, op. 125*

Dilluns, 18 de novembre de 2019 - 20.30 H

L'AUDITORI

T. 93 317 90 50

www.ibercamera.com

L'OBC BALLA RAVEL

A PARTIR DE 5 ANYS

8 NOVEMBRE | 19h

Xerrada prèvia gratuïta a les 18h

ORQUESTRA SIMFÒNICA DE BARCELONA I NACIONAL DE CATALUNYA |
YI-CHEN LIN DIRECCIÓ MUSICAL | ANTONIO RUZ, DIRECCIÓ ESCÈNICA
I COREOGRAFIA

Entrades a la venda 10€

L'AUDITORI
auditori.cat

L'Auditori és un consorci de

Amb el suport de

Mitjans patrocinadors

